

PROGRAM

WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

W

ZESPOLE SZKÓŁ ENERGETYCZNYCH

im. prof. Kazimierza Drewnowskiego

w Lublinie

na rok szkolny 2020/2021

I. Podstawa prawna

- ✓ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- ✓ Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- ✓ Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1189).
- ✓ Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- ✓ Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59).
- ✓ Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 487).
- ✓ Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 783).
- ✓ Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 957).
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 2149).
- ✓ Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2018/19.
- ✓ Statut Szkoły.

II. Wychowanie i profilaktyka- definicje pojęć

Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania.

Szkoła ma obowiązek zadbać o wszechstronny rozwój uczniów i kształtować u nich postawy warunkujące sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i

uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży. (art. 1 pkt. 3 ustawy Prawo oświatowe).

„Doprecyzowując, możemy powiedzieć, że wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju angażujący dwie osoby: ☐

- wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, sąsiada, starszego kolegę/koleżankę) oraz wychowanka (dziecko/nastolatka); ☐
- pozostające w osobowej relacji (których spotkanie oparte jest na poszanowaniu godności osobowej zarówno wychowawcy, jak i wychowanka);
- współdziałające w osiągnięciu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej – w tym m.in. emocjonalnej i intelektualnej – społecznej i duchowej. Dojrzałość fizyczną należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego stylu życia, dojrzałość psychiczną – jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, dojrzałość społeczną – jako konstruktywne pełnienie ról społecznych, a dojrzałość duchową – jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka;
- dzielące się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.”¹

Wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele: wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania.

Profilaktyka rozumiana jest jako proces wspierający człowieka w prawidłowym rozwoju i zdrowym życiu, poprzez zapewnienie pomocy potrzebnej w konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia, więc w efekcie umożliwiającymi mu subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego bogatego życia².

---

¹ Zbigniew B. Gaś, Wiesław Poleszak: „Opracowujemy i ewaluujemy program wychowawczo-profilaktyczny szkoły”, ORE, Warszawa s.9

² Definicja wyrastająca z poglądów E. T Duffy’ego zmodyfikowana i rozwinięta przez Z. B. Gasia

Działania zapobiegawcze kierowane do młodzieży uwzględniać będą następujące obszary aktywności:

- wspomaganie nastolatka w konstruktywnym radzeniu sobie z pojawiającymi się trudnościami, które stwarzają zagrożenia dla prawidłowego rozwoju i zdrowego życia (budowanie odporności i konstruktywnej zaradności),
- ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka, zaburzających prawidłowy rozwój i zdrowe życie,
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.³

Działania profilaktyczne organizowane będą systematycznie i kompleksowo na trzech poziomach profilaktyki: uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, wykorzystując strategie profilaktyczne: informacyjne, edukacyjne, alternatywne, interwencyjne, zmian środowiskowych.

Program skierowany jest do uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Cele szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego są spójne z treściami nauczania szkolnego zestawu programów nauczania. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela.

Szkoła oraz poszczególni nauczyciele obowiązani są do podejmowania działań mających na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia stosownie do jego potrzeb i możliwości.

W realizacji programu szkołę wspierają instytucje zewnętrzne: poradnie psychologiczno - pedagogiczne, ośrodki pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej, instytucje państwowe i organizacje pozarządowe.

Program realizowany jest w Technikum Energetyczno-Informatycznym, uwzględnia systematyczne i kompleksowe oddziaływanie w ramach godzin wychowawczych, zajęć przedmiotowych jak i zajęć pozalekcyjnych.

---

³ Zbigniew B. Gaś, Wiesław Poleszak: „Opracowujemy i ewaluujemy program wychowawczo-profilaktyczny szkoły”, ORE, Warszawa s.17

III. Cel wychowania. Model Absolwenta.

1. Wszelkstronne rozwijanie osobowości uczni6w w wymiarze: intelektualnym, emocjonalnym, fizycznym w tym zdrowotnym, moralnym, duchowym i społecznym.
2. Zwiększenie dojrzałości emocjonalnej i funkcjonowania społecznego uczni6w.
3. Wspieranie rodzic6w i współpraca w realizacji ich zadań wychowawczych, aby umożliwić uczniom przejmowanie odpowiedzialności za własne życie i rozwój osobowy.

Celem naszej szkoły jest dobre przygotowanie uczni6w do podjęcia nauki na wyższym etapie kształcenia bądź podjęcia pracy zawodowej oraz do rozpoczęcia samodzielnego życia w społeczeństwie i rodzinie.

Naszych uczni6w przygotowujemy do aktywnego i świadomego funkcjonowania we współczesnej rzeczywistości, do kierowania się w życiu wartościami uniwersalnymi takimi jak: dobro, uczciwość, odpowiedzialność.

W procesie kształcenia i wychowania stwarzamy uczniom warunki do rozwijania dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie w świecie prawdy, dobra i piękna.

Naszym zadaniem jest wykreowanie absolwenta o wszelkstronnie wykształconej osobowości i umiejętnościach, które pomogą mu w codziennym dorosłym życiu oraz umożliwią pełnienie różnych odpowiedzialnych ról społecznych i zawodowych.

Absolwent w Zespole Szk6ł Energetycznych w Lublinie to osoba, która:

- a) w swoim postępowaniu dąży do prawdy, podejmuje odpowiedzialne decyzje
- b) jest świadoma życiowej użyteczności zdobytej wiedzy i umiejętności przedmiotowych
- c) posługuje się sprawnie dwoma językami obcymi
- d) wykorzystuje najnowsze technologie informacyjne
- e) wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów

- f) jest otwarta na wartości kultury i przygotowana do uczestnictwa w życiu kulturalnym
- g) umie rzetelnie pracować i współpracować z innymi
- h) twórczo myśli
- i) potrafi porozumiewać się z innymi osobami w sposób kulturalny i precyzyjny
- j) potrafi stale pogłębiać wiedzę i doskonalić umiejętności
- k) potrafi planować i organizować swoją pracę

IV. Diagnoza problemów wychowawczych, zagrożeń i czynników chroniących.

Diagnoza środowiska szkolnego została przeprowadzona na podstawie:

- Diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących w celu przeciwdziałania narkomanii i podejmowania zachowań ryzykownych przez uczniów. Badania zostały przeprowadzone w klasach drugich.
- Badań bezpieczeństwa w szkole wśród uczniów klas pierwszych.

Wnioski końcowe:

Z przeprowadzonej diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących w celu przeciwdziałania narkomanii i podejmowania zachowań ryzykownych przez uczniów.

Stan emocjonalny badanych uczniów:

Zdecydowana większość badanych uczniów (**75,7%**) jest zadowolona ze swojej pozycji w klasie i w szkole oraz swojego kontaktu z kolegami (**75%**).

Uczniowie mają osobiste poczucie bezpieczeństwa i są zadowoleni z kontaktów z rodzicami i poziomu materialnego rodziny (**75,3%**), z kontaktu z nauczycielami jest zadowolonych (**55,7%**), a z inteligencji i zdolności (**56,2%**).

Większość ma pozytywne wyobrażenie o swojej przyszłości i perspektywach życiowych. Mają poczucie sprawstwa w swoim życiu, co wyraża się w możliwości decydowania o sobie, w sposobie spędzania czasu wolnego, w możliwości rozwoju swoich zainteresowań (**63,6%**).

Uczniowie są zadowoleni ze swojego charakteru (**63,4%**). Większość badanych zadowolona jest również ze swojego wyglądu (**54%**).

Jeżeli chodzi o tendencje rozwojowe to młodzież w zdecydowanej większości chce odnieść sukces zawodowy w przyszłości (**73,7%**) badanej młodzieży. Mają wewnętrzną motywację do pracy, odniesienia sukcesu zawodowego, udziału w życiu społecznym, a (**17,3%**) nie ma zdania na ten temat.

W sytuacjach trudnych badana młodzież najczęściej stosuje strategie ucieczkowe:

W sytuacjach trudnych badana młodzież często:

- 58,8% słucha muzyki albo ogląda telewizję
- 44,9% zajmuje się komputerem (gry, Internet)
- 28,7 % stara się szybko zapomnieć o trudnościach
- 28,8% nie robi nic
- 20,9% szuka samotności
- 29,7% zajmuje się sportem lub długo spaceruje
- 14,4% myśli ciągle o problemie i nie odpoczywa
- 16,1% rozmawia o swoich sprawach z rodzicami
- 9,5% pije trochę alkoholu
- 7,2% objada się
- 2,8% bierze leki uspokajające
- 9,3% złości się i kłóci z najbliższymi
- 10,4% modli się
- 5,7% obraża się na cały świat
- 7,5% płacze
- 6,9% czyta książki
- 6,5% gra na instrumentach
- 3,6% bierze środki pobudzające lub jakiś narkotyk
- 1,0% badanych czasami szuka pomocy nauczyciela, pedagoga

Zachowania ryzykowne uczniów:

39,9% badanych uczniów w ciągu ostatnich 12 miesięcy opuszczało zajęcia bez usprawiedliwienia

Głównymi powodami opuszczania zajęć lekcyjnych było:

- złe samopoczucie dla 15,1%
- obawa przed ocenami niedostatecznymi (brak przygotowania do lekcji) dla 26,8% - to uczniowie po szkole podstawowej, po gimnazjum 0%
- ogólne lenistwo dla 28,6%
- niechęć do szkoły dla 27,8%
- namowa kolegów i koleżanek dla 27,3%
- niechęć do nauki dla 26,4%
- obawa, że inni będą Ci dokuczać dla 3%
- obawa, że zostaniesz pobity dla 12,8%

Uczniowie są świadomi swoich słabych stron, wskazując ogólne lenistwo jako przyczynę wagarowania. Pozytywny jest fakt, że uczniowie czują się bezpiecznie w szkole.

- 55,4 % badanych uczniów ma w gronie znajomych powyżej 5 osób pijących alkohol
- 55,9% ma w gronie znajomych powyżej 5 osób, palących papierosy
- 21,9% badanych ma wśród znajomych powyżej 5 osób zażywających narkotyki i dopalacze.
- **Negatywna postawa jest wobec narkotyków i dopalaczy:** 41,9% badanych uczniów prezentuje postawę negatywną, 20,7% dezaprobuje.
- **Przyzwalającą postawę wobec picia alkoholu prezentuje 12,9%** respondentów
- **Wobec palenia papierosów młodzież prezentuje postawę:** obojętną – 51,2%, przyzwalającą 11,9% badanej młodzieży.
- Codziennie pali papierosy 6,25% badanych
- kilka razy w tygodniu 4,75%
- kilka razy w miesiącu – 7,25% badanych

Częstotliwość sięgania po używki przez respondentów:

Badani uczniowie mieli okazję spróbować narkotyku lub dopalaczy:

- 5,55% - codziennie
- 1,5% - kilka razy w tygodniu
- 3,5% - kilka razy w miesiącu

Częstość zażywania narkotyków lub dopalaczy:

- codziennie – 3,1%
- kilka razy w miesiącu -2.1% uczniowie po szkole podstawowej
- nigdy nie zażywali narkotyków lub dopalaczy – 85,5%

Duża grupa młodzieży sięga po papierosy, a także po napoje alkoholowe. Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że **85,5%** uczniów nie zażywała narkotyków i dopalaczy.

Przemoc rówieśnicza.

Jeżeli chodzi o wymienione formy przemocy rówieśniczej na terenie szkoły to nieco więcej młodzieży jej doświadcza niż dokonuje.

Częstotliwość doświadczenia przemocy u badanej młodzieży jest następująca:

Częstość doświadczenia złośliwego oczerniania przed innymi:

- 63,45% - nigdy
- 10,7% - raz kilka razy w życiu
- 3,2% - codziennie
- 8,45% kilka razy w roku
- 3,95% - kilka razy w miesiącu
- 2,9% - kilka razy w tygodniu

Częstość doświadczenia wulgarnego wymyślenia:

- 63,9% - nigdy
- 12,8% - raz, kilka razy w życiu
- 4,95% - codziennie
- 2,35% - kilka razy w tygodniu

- 9,5% kilka razy w roku

Częstość doświadczania celowych gróźb, nie dla żartu:

- 85,7% - nigdy
- 15,8% - raz, kilka razy w życiu
- 3,2% - kilka razy w roku
- 2,9% - kilka razy w tygodniu, codziennie

Częstość doświadczania zmuszania do zachowań poniżających:

- 87,9% - nigdy
- 4,55% - raz, kilka razy w życiu
- 2,4% - kilka razy w miesiącu

Częstość doświadczania zabierania pieniędzy, rzeczy:

- 91,6% - nigdy
- 1,35% - raz, kilka razy w życiu

Częstość doświadczania bicia lub szarpania, nie dla żartu:

- 83% - nigdy
- 6,6% - raz, kilka razy w życiu
- 5,2% - kilka razy w roku
- 3,1% - kilka razy w miesiącu

Częstość doświadczania przemocy przez Internet:

- 84,4% - nigdy
- 4,35% - raz, kilka razy w życiu
- 1,0% - kilka razy w miesiącu

Analizując dane można stwierdzić, że najczęściej doświadczaną formą przemocy są wulgaryzmy, przemoc przez Internet, oczernianie.

Badani uczniowie doświadczali przez Internet następujących form przemocy:

- Obrażania w trakcie grania w gry online – 61,85%
- otrzymania przez Internet informacji z podtekstem seksualnym 19,55%

- komentarzy na Twoje wypowiedzi na forum internetowym w taki sposób, żeby sprawić Ci przykrość – 14,35%
- otrzymania zawirusowanej wiadomości – 17,55%
- włamania się do Twojego komunikatora internetowego i ujawnienie tajemnic/treści rozmów – 3,65%
- ktoś wykluczył Ciebie 15,65%

Opuszczanie zajęć szkolnych:

- 82,6% badanej młodzieży nigdy nie opuszczała zajęć szkolnych z powodu obawy przed pobiciem lub dokuczaniem
- 10,85% - rzadko opuszczała zajęcia szkolne z obawy przed pobiciem i dokuczaniem
- 1,5% - często opuszczała zajęcia szkolne z obawy przed pobiciem i dokuczaniem
- 1,0% bardzo często opuszczała zajęcia szkolne z obawy przed pobiciem i dokuczaniem deklarowali uczniowie po szkole podstawowej

W sytuacji przemocy w szkole:

40,4% badanych respondentów szukałaby pomocy u kolegów; 34% zwróciłaby się o pomoc do wychowawcy; 4,75% zwróciłaby się o pomoc do pedagoga; 4,15% zwróciłaby się o pomoc do dyrektora szkoły; 10,8% nikogo nie poprosiła by o pomoc

Rekomendacje wynikające z przeprowadzonej diagnozy:

1. Kontynuować prowadzenie w klasach zajęć z profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych na poziomach profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.
2. Kształtować i ćwiczyć u uczniów na wszystkich zajęciach szkolnych umiejętności społeczne porozumiewania się bez agresji.
3. Kontynuować prowadzenie zajęć radzenia sobie z sytuacjami trudnymi.
4. Monitorować zachowania uczniów w szkole i na terenie szkoły.
5. Współpracować z placówkami wsparcia zewnętrznego.
6. Zorganizować spotkania edukacyjne dla rodziców na temat zagrożeń związanych z korzystaniem i nadużywania Internetu.
7. Zorganizować spotkanie dla uczniów z psychologiem z PPP lub onkologiem dotyczące szkodliwości palenia tytoniu.

Z diagnozy przeprowadzonych badań dotyczących „Bezpieczeństwa w szkole wśród uczniów klas pierwszych” wynika, że:

- zdecydowana większość badanych 97 uczniów (93%) ankietowanych czuje się w szkole bezpiecznie.
- 7 % uczniów nie czuje się w szkole bezpiecznie.

Wnioski końcowe:

1. Uczniowie wykazują swą zwiększoną aktywność przemocową po południu.
2. Najwięcej sytuacji trudnych ma miejsce podczas przerw.
3. Uczniowie nie mają nadal świadomości czym jest przemoc, stąd wiele rzeczy robią dla zabawy.
4. Sprawcy zachowań niepożądanych są znani uczniom lecz z obawy przed konsekwencjami z ich strony nie ujawniają ich tożsamości.
5. Uczniowie mają obawy i nie zawsze reagują na sytuacje trudne.

Rekomendacje wynikające z przeprowadzonej diagnozy:

1. Konsekwentnie realizować szkolne procedury postępowania w sytuacjach trudnych.
2. Współpracować z rodzicami / opiekunami uczniów, którzy sprawiają problemy wychowawcze.
3. Współpracować z instytucjami pozaszkolnymi: PPP, Policją, Kuratorami, Sądem Rodzinnym w celu zapobiegania zachowań niepożądanych.
4. Systematycznie monitorować zachowania uczniów na terenie szkoły.
5. Zwiększyć liczbę nauczycieli na dyżurach.

V. Cele szczegółowe Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

1. Kształtowanie umiejętności dokonywania wyborów moralnych w:
  - dążeniu do łączenia dobra w wymiarze indywidualnym z dobrem społecznym,
  - ponoszeniu odpowiedzialności za siebie i innych.
2. Kształtowanie dążeń do osiągania rozwojowych celów życiowych i wartości wyższych dla odnalezienia własnego miejsca w ojczyźnie i na świecie.
3. Kształtowanie postawy patriotycznej wobec Ojczyzny i poczucia godności narodowej.
4. Kształtowanie osobowości obywatela demokratycznego państwa.
5. Kształtowanie postawy do otwartości na świat przy zachowaniu tożsamości opartej na dziedzictwie kultury narodowej.
6. Kształtowanie postawy szacunku i tolerancji dla drugiego człowieka.
7. Tworzenie kultury prospołecznych wzorów i obyczajów.
8. Kształtowanie postawy pracowitości jako zalety charakteru w wymiarze indywidualnym i społecznym.
9. Kształtowanie postawy praktycznego szacunku dla prawa.
  10. Rozwijanie i wspieranie postaw prospołecznych poprzez propagowanie wolontariatu.
10. Rozwijanie zainteresowań i ukierunkowanie aktywności uczniów na działania służące ochronie zdrowia.
11. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat:
  - sposobów rozwiązywania problemów i trudności związanych z aktualnym okresem życia, zadaniami jakie stoją przed młodą osobą do rozwiązania w okresie adolescencji,
  - mechanizmów wchodzenia w uzależnienia i jego skutków w wymiarze jednostki, rodziny, społeczeństwa,
  - przyczyn i skutków zachowań agresywnych i autoagresyjnych,
  - analizy, refleksji (ewentualnej korekty) nad własnym systemem wartości w kontekście norm obowiązujących społecznie.
12. Nabycie i zwiększenie kompetencji społecznych u uczniów w zakresie:
  - komunikacji interpersonalnej,

- rozwiązywania sytuacji trudnych,
- kontrolowania własnych emocji,
- świadomej odpowiedzialności za własne zachowanie,
- planowania własnej przyszłości.

13. Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i terapeutycznej uczniom z grup podwyższonego ryzyka i innym potrzebującym pomocy.

14. Zwiększanie samoświadomości i kompetencji wychowawczych nauczycieli.

15. Doskonalenie wiedzy nauczycieli i pracowników szkoły dotyczącej przyczyn i przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w szkole.

16. Podniesienie kultury wychowawczej u rodziców poprzez:

- dostarczenie wiedzy z zakresu psychologii rozwojowej i pedagogiki,
- poszerzanie umiejętności wychowawczych.

V. Formy realizacji. Szczegółowy plan działań wychowawczo-profilaktycznych

Cele	Zadania	Formy realizacji	Realizator	Termin	Wskaźnik realizacji celów
Uczniowie					
<p>1. Kształtowanie osobowości obywatela demokratycznego państwa.</p> <p>2. Kształtowanie postawy praktycznego szacunku dla prawa.</p> <p>3. Kształtowanie postawy szacunku i tolerancji dla drugiego człowieka.</p> <p>4. Dostarczenie wiedzy na temat obowiązków i praw ucznia oraz procedur postępowania w sytuacjach trudnych.</p>	<p>1. Zapoznanie i przypomnienie obowiązków i praw uczniów: Statut, regulaminy, Konstytucja RP, Prawa Człowieka, Prawa Dziecka itp.</p> <p>2. Przygotowywanie uczniów do świadomego, aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym.</p>	<p>Godziny wychowawcze, lekcje przedmiotowe, ślubowanie klas pierwszych zachowaniem reżimu sanitarnego, praca w Samorządzie Uczniowskim, Młodzieżowej Radzie Miasta, innych organizacjach, tablice ogłoszeń, plakaty, gazetka szkolna</p>	<p>Dyrekcja, wychowawcy klas, nauczyciele ucący, opiekunowie organizacji szkolnych</p>	<p>Rok szkolny zgodnie planem klasy</p>	<p>Kontrakty indywidualne z uczniami.</p> <p>Liczba uwag o uczniu w dzienniku.</p> <p>Liczba interwencji skierowań do pedagoga.</p> <p>Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach i sytuacjach wychowawczych.</p> <p>Sprawozdania z imprez i uroczystości szkolnych.</p> <p>Zapisy w dokumentacji szkoły.</p>
<p>5. Kształtowanie postawy patriotycznej wobec Ojczyzny</p>	<p>Rozwijanie postaw patriotycznych i obywatelskich poprzez:</p>	<p>*Godziny wychowawcze, *lekcje przedmiotowe, *udział w uroczystościach szkolnych i państwowych w</p>	<p>Dyrekcja, wychowawcy klas, nauczyciele ucący, opiekunowie organizacji</p>	<p>Rok szkolny zgodnie</p>	<p>Liczba uczniów uczestniczących w uroczystościach</p>

<p>i poczucia godności narodowej.</p> <p>6. Kształtowanie postawy do otwartości na świat przy zachowaniu tożsamości opartej na dziedzictwie kultury narodowej.</p>	<p>*Zaszczepianie uczniom szacunku dla symboli narodowych, wdrażanie do świętowania ważnych dla kraju rocznic.</p> <p>*Zapoznanie z pracą instytucji, które posiadają istotne znaczenie dla funkcjonowania państwa.</p> <p>*Kształtowanie postawy służby państwu poprzez realizację konkretnych zadań na terenie szkoły i środowiska.</p> <p>*Tworzenie sytuacji wyzwających emocjonalny związek z krajem ojczystym.</p>	<p>miarę możliwości przy zachowaniu reżimu sanitarnego,</p> <p>* pamięć o ważnych wydarzeniach: Odzyskania Niepodległości, Konstytucji 3 Maja i inne,</p> <p>*dbanie o pomniki i miejsca pamięci w naszej okolicy,</p> <p>*prezentacja symboli narodowych,</p> <p>*uczestnictwo w kołach zainteresowań, spotkania ze świadkami historii,</p>	<p>szkolnych, kół zainteresowań</p>	<p>planem klasy</p>	<p>i innych sytuacjach wychowawczych. Zapisy w dokumentacji szkoły.</p>
--	--	--	-------------------------------------	---------------------	---

<p>7. Kształtowanie umiejętności dokonywania wyborów moralnych w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dążeniu do łączenia dobra w wymiarze indywidualnym z dobrem społecznym, • ponoszeniu odpowiedzialności za siebie i innych. <p>8. Kształtowanie dążeń do osiągnięcia rozwojowych celów życiowych i wartości wyższych dla odnalezienia własnego miejsca w ojczyźnie.</p>	<p>1. Planowanie własnej przyszłości. 2. Analiza własnego systemu wartości w kontekście obowiązujących społecznie norm. Motywowanie do refleksji i ewentualnej korekty. 3. Zdobywanie umiejętności efektywnego uczenia się. 4. Wzbogacenie wiedzy i umiejętności na tematy związane z zasadami higieny pracy i nauki oraz higieny zdrowia psychicznego i somatycznego. 5. Wzbogacanie wiedzy uczniów na temat krajowego i unijnego rynku pracy.</p>	<p>*godziny wychowawcze *doradztwo zawodowe * zajęcia projektowe *lekcje: religii, WOS, biologii, WDŻ *praktyki zawodowe *spotkania z pracodawcami *targi edukacyjne *konsultacje indywidualne *zajęcia pozalekcyjne *konkurs z doradztwa zawodowego *gabloty, broszurki, plakaty</p>	<p>Doradca zawodowy, pedagog, Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści ze środowiska zewnętrznego</p>	<p>Rok szkolny zgodnie planem klasy</p>	<p>Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach i sytuacjach wychowawczych. Wyniki badań losów absolwentów. Zapisy w dokumentacji szkoły.</p>
---	---	---	---	---	---

	6. Aktywne formy poszukiwania pracy. 7. Badanie losów absolwentów.				
9. Rozwijanie i wspieranie postaw prospołecznych poprzez propagowanie wolontariatu. 10. Rozwijanie zainteresowań i ukierunkowanie aktywności uczniów na działania służące ochronie zdrowia. 11. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat : <ul style="list-style-type: none"> • sposobów rozwiązywania problemów i trudności związanych z aktualnym okresem życia, zadaniami jakie stoją przed młodą osobą do rozwiązania w okresie adolescencji, • mechanizmów wchodzenia w uzależnienia i jego skutków 	1.Uświadamianie znaczenia rozwoju własnego i zadań okresu dojrzewania. 2.Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska uzależnienia. 3. Poszerzenie wiedzy uczniów na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. 4.Poznawanie mechanizmów, etapów i skutków uzależnień w wymiarze jednostki, rodziny, społeczeństwa. 5.Promowanie aktywnych form wypoczynku	*Godziny wychowawcze, *zajęcia profilaktyczne – warsztatowe, *lekcje biologii, WDŻ, *zajęcia w ramach kół zainteresowań, * konkursy *konsultacje indywidualne, *gabloty, broszury, plakaty *pierwsza pomoc przedmedyczna	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pedagog, pielęgniarka szkolna, opiekunowie organizacji szkolnych i kół zainteresowań, placówki i specjaliści ze środowiska zewnętrznego.	Rok szkolny zgodnie planem klasy	Liczba uczniów biorących udział w lekcjach o tematyce zdrowotnej, zajęciach profilaktycznych, wycieczkach. Karty wycieczek. Liczba konsultacji pedagogiem szkolnym. Liczba skierowań do placówek zewnętrznych zdrowotnych i innych Liczba uczniów uczestniczących w kołach zainteresowań, konkursach.

<p>w wymiarze jednostki, rodziny, społeczeństwa,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyn i skutków zachowań agresywnych i autoagresywnych, • analizy, refleksji (ewentualnej korekty) nad własnym systemem wartości w kontekście norm obowiązujących społecznie. 	<p>i spędzania czasu wolnego</p> <p>6. Promowanie gotowości do udzielania pomocy innym.</p>				
<p>12. Nabycie i zwiększenie kompetencji społecznych u uczniów w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikacji interpersonalnej, • rozwiązywania sytuacji trudnych, • kontrolowania własnych emocji, • świadomej odpowiedzialności za własne zachowanie • planowania własnej przyszłości . <p>13. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych.</p>	<p>1. Pomoc w adaptacji do funkcjonowania w nowej szkole.</p> <p>2. Rozpoznawanie, nazywania potrzeb i uczuć.</p> <p>3. Zapoznanie z przyczynami i skutkami zachowań agresywnych i autoagresywnych.</p> <p>4. Zwiększanie empatii – umiejętności rozumienia innych.</p>	<p>*zajęcia integracyjne - warsztatowe dla klas pierwszych</p> <p>*godziny wychowawcze</p> <p>*profilaktyczne zajęcia warsztatowe</p> <p>*lekcje przedmiotowe</p> <p>*spotkania ze specjalistami,</p> <p>*zajęcia interwencyjne</p> <p>*indywidualne konsultacje</p> <p>*system nagród i kar - Statut Szkoły,</p> <p>*kierowanie do placówek wsparcia zewnętrznego</p> <p>*koła zainteresowań</p> <p>*monitoring</p> <p>*propagowanie literatury fachowej</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele ucący, pedagog, pielęgniarka szkolna, opiekunowie organizacji szkolnych i kół zainteresowań, placówki i specjaliści ze środowiska zewnętrznego.</p>	<p>Rok szkolny zgodnie planem klasy</p>	<p>Liczba uczniów biorących udział w zajęciach profilaktycznych, Liczba nagród i kar. Liczba konsultacji pedagoga i interwencji kryzysowych. Liczba skierowań do placówek wsparcia zewnętrznego.</p>

14. Rozwijanie umiejętności intrapsychicznych.	5.Rozwiązywanie konfliktów i problemów bez używania przemocy. 6.Radzenie sobie ze stresem. 7.Kształcenie postawy odpowiedzialności za własne życie i osobiste życiowe wybory. 8.Zapoznanie z możliwościami uzyskania pomocy dla siebie.	*broszury, ulotki			
nauczyciele					
1.Zwiększanie samoświadomości i kompetencji wychowawczych nauczycieli. 2.Doskonalenie wiedzy o zjawiskach zagrażających zdrowemu rozwojowi młodzieży. 3.Pogłębianie wiedzy o formach pomocy.	1.Informowanie o zagrożeniach. 2.Przekazywanie wiedzy o mechanizmach, skutkach uzależnień i innych zachowań ryzykownych. 3.Doskonalenie rozumienia istoty	*Indywidualne konsultacje z pedagogiem i innymi specjalistami *warsztaty dla zainteresowanych nauczycieli *spotkania w ramach zespołów klasowych *literatura fachowa	Dyrekcja, pedagog, pracownicy poradni psychologicznych	Rok szkolny zgodnie planem klasy	Liczba nauczycieli doskonaląca swoje kompetencje wychowawcze. Liczba konsultacji pedagoga szkolnego.

	<p>procesu pomagania, strategii i działań profilaktycznych.</p> <p>4. Informowanie o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących.</p> <p>5. Zapoznanie z możliwościami uzyskania pomocy, adresami ośrodków i instytucji.</p> <p>6. Udział w szkoleniach kształtujących samoświadomość i umiejętności wychowawcze.</p>				
rodzice					
<p>1. Pogłębianie wiedzy rodziców na temat specyfiki okresu adolescencji.</p> <p>2. Rodzina a uzależnienia.</p>	<p>1. Uświadamianie potrzeb i zadań rozwojowych młodzieży.</p> <p>2. Rola rodziców w tym okresie</p> <p>3. Funkcjonalna i dysfunkcjonalna rodzina, a rozwój uzależnień u dzieci.</p>	<p>*Zebrania klasowe</p> <p>*grupowe spotkania ze specjalistami,</p> <p>*zajęcia warsztatowe,</p> <p>*indywidualne konsultacje ze specjalistami</p> <p>*kierowanie do PPP</p> <p>*plakaty, broszury, ulotki, popularyzacja literatury fachowej</p>	<p>Dyrekcja, wychowawcy klas, pedagog szkolny i inni specjaliści</p>	<p>Rok szkolny zgodnie planem klasy</p>	<p>Liczba rodziców na zebraniach.</p> <p>Ilość konsultacji u pedagoga szkolnego.</p> <p>Liczba skierowań do placówek wsparcia zewnętrznego.</p>

	<p>4. Bezpieczeństwo internetowe dzieci. Monitoring czasu spędzonego przez dzieci w sieci.</p> <p>Informowanie o formach pomocy rodzinie świadczonej przez szkołę i inne instytucje</p>				
--	---	--	--	--	--

W realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w Zespole Szkół Energetycznych im prof. Kazimierza Drewnowskiego, szkoła współpracuje z:

1. Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną nr.1 w Lublinie.
2. Specjalistyczną Poradnią dla Rodzin w Lublinie.
3. Specjalistyczną Poradnią Terapii Rodzin w Lublinie.
4. Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii w Lublinie.
5. Ośrodkiem Leczenia Uzależnień Lublin w Lublinie.
6. Stowarzyszeniem Monar Poradnią Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Lublinie.
7. „Agape” Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Uzależnionym w Lublinie.
8. Policją.
9. Sądem Rodzinnym.
10. Ośrodkami Pomocy Rodzinie.
11. Ośrodkami Pomocy Społecznej
12. Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Lublinie.
13. Placówkami opiekuńczo- wychowawczymi.
14. Lubelskim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli
15. Innymi placówkami wsparcia zewnętrznego i organizacjami pozarządowymi.

VI. Oczekiwane efekty realizacji programu

1. Nabycie przez młodzież wiedzy i umiejętności chroniących przed zachowaniami ryzykownymi. Uczniowie:

- Przejawiają gotowość do służby ojczyźnie.
- Znają i przestrzegają zasady funkcjonowania w szkole i środowisku zewnętrznym.
- Posiadają wiedzę zwiększającą rozumienie siebie i innych ludzi.
- Rozpoznają i dokonują wyboru wartości decydujących o dobrym życiu.
- Planują własne życie.
- Budują motywację wewnętrzną do zdobywania zawodu. Stosują techniki uczenia, które zapobiegają niepowodzeniom szkolnym.
- Budują poczucia własnej wartości.
- Nawiązują satysfakcjonujące kontakty z rówieśnikami i innymi ludźmi.
- Budują pozytywny wizerunek własnej osoby.
- Mają świadomość zagrożenia dotyczącego uzależnień.

- Znają zagrożenia związane z Internetem.
  - Potrafią rozwiązywać problemy w sytuacjach trudnych bez sięgania do środków psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych.
  - Wiedzą gdzie szukać pomocy w przypadku problemów szkolnych.
  - Potrafią odmawiać i radzą sobie z negatywną presją grupy.
  - Angażują się w działania o charakterze wolontariatu.
  - Spędzają czas wolny w sposób, który jest wolny od zachowań ryzykownych.
  - Współpracują w zespole.
1. Podwyższony poziom kompetencji wychowawczych rodziców.
  2. Podwyższony poziom umiejętności intrapsychicznych i interpersonalnych nauczycieli.

VII. Procedury interwencji

Procedury postępowania nauczycieli wobec młodzieży w sytuacjach trudnych:

A. Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją

- 1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji nauczyciel powinien:**
  - 1.1 Przekazać informacje wychowawcy klasy.
  - 1.2 Wychowawca informuje o fakcie pedagoga / psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
  - 1.3 Wychowawca wzywa do szkoły rodziców / prawnych opiekunów ucznia:
    - przekazuje uzyskaną informację,
    - przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności,
    - w przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,

- w toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie ich dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.
- 1.4 Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalista d.s. nieletnich).
- 1.5 Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia spotkanie pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
- 1.6 Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela określają Statut Szkoły oraz procedury zawarte w Programie Wychowawczo-profilaktycznym Zespołu Szkół Energetycznych im. prof. Kazimierza Drewnowskiego.
- 1.7 W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art.304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub policję.
- 1.8 Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z dyrektorem sankcji dla ucznia w oparciu o Statut Szkoły.
- 1.9 Przekazanie rodzicom pisemnej lub ustnej informacji na temat konsekwencji wyciągniętych wobec ucznia wynikających ze Statutu Szkoły.

2. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków i dopalaczy

- a. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy lub wicedyrektora oraz pedagoga szkolnego.
- b. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego: stworzenie warunków, w których nie będzie zagrożone jego życie i zdrowie.
- c. Wezwanie lekarza przez wicedyrektora w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenie pomocy przedmedycznej i pomocy medycznej przez pielęgniarkę jeżeli jest obecna.
- d. Zawiadomienie przez wicedyrektora o zaistniałym fakcie dyrektora placówki oraz rodziców / opiekunów prawnych, których się zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
- e. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu i zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień (maksymalnie 24 godziny). O fakcie umieszczenia policja zawiadamia rodziców/ opiekunów ucznia oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
- f. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu, narkotyków i dopalaczy na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
- g. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust.1 *Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.
- h. Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z dyrektorem sankcji dla ucznia w oparciu o Statut Szkoły.

i. Przekazanie przez wychowawcę rodzicom pisemnej lub ustnej informacji na temat konsekwencji wyciągniętych wobec ucznia wynikających ze Statutu Szkoły.

3. Przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk lub dopalacz

a. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, przekazując ją wicedyrektorowi lub pedagogowi szkolnemu. Próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.

b. Nauczyciel powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły lub wicedyrektora, który wzywa policję.

c. Po przyjeździe policji wicedyrektor lub pedagog szkolny niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

4. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub dopalacz

a. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży, teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

b. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców / opiekunów ucznia, który wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.

c. W przypadku, gdy uczeń mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

- d. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel przekazuje ją do odpowiedniego zabezpieczenia wicedyrektorowi lub pedagogowi szkolnemu, którzy zobowiązani jest bezzwłocznie przekazać ją policji. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwe dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
- e. Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z dyrektorem sankcji dla ucznia w oparciu o Statut Szkoły.
- f. Przekazanie przez wychowawcę rodzicom pisemnej lub ustnej informacji na temat konsekwencji wyciągniętych wobec ucznia wynikających ze Statutu Szkoły.

B. Procedury postępowania w przypadku zagrożenia zdrowia bądź życia w wyniku wypadku lub czynu karalnego

1. W razie zagrożenia pożarowego postępować zgodnie z instrukcją przeciwpożarową.

2. Na boisku lub w budynku szkoły:

- zawsze zostajemy z uczniem, który uległ wypadkowi i pozostałymi uczniami,
- wysyłamy jednego z uczniów po najbliższą osobę dorosłą lub wołamy o pomoc,
- zawiadamiamy pielęgniarkę i dyrekcję, a jeżeli wymaga tego sytuacja zawiadamiają oni pogotowie ratunkowe,
- udzielamy uczniowi pomocy przedmedycznej do czasu przybycia pielęgniarki lub pogotowia ratunkowego,
- dyrektor lub wicedyrektor powiadamia rodziców ucznia,
- ze zdarzenia nauczyciel sporządza notatkę służbową.

3. W wyniku czynu karalnego:

3.1 Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- Pracownik szkoły niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy,

- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.),
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie je policji,
- ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z dyrektorem sankcji dla ucznia w oparciu o Statut Szkoły,
- przekazanie przez wychowawcę rodzicom pisemnej lub ustnej informacji na temat konsekwencji wyciągniętych wobec ucznia wynikających ze Statutu Szkoły.

3.2 Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- udziela pierwszej pomocy przedmedycznej bądź zapewnia ją poprzez wezwanie pielęgniarki lub lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, który powiadamia rodziców ucznia oraz niezwłocznie wzywa policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczania śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Wszystkie zdarzenia wymagają przygotowania pisemnej informacji bądź w postaci protokołu powypadkowego i notatki pisemnej.

C. Procedury interwencji doraźnej w sytuacjach zachowań agresywnych i przemocowych.

1. Przerwanie zachowania agresywnego.
2. Jeżeli zachowanie agresywne występuje podczas zajęć lekcyjnych i nauczyciel potrzebuje wsparcia, wówczas wysyła jednego z uczniów po wsparcie oraz zawiadamia dyrektora.
3. Osoba podejmująca interwencje:
  - a) powinna unikać:
    - agresji fizycznej,
    - agresji słownej,

- okazywania niepewności,
  - długich monologów i moralizowania,
  - wchodzenia w rolę sprawcy (by mu pokazać co czuje osoba poszkodowana),
- b) powinna natomiast:
- reagować stanowczo,
  - mówić prosto i jasno,
  - traktować sprawcę jak osobę, która może wziąć odpowiedzialność za swoje czyny,
  - jeśli to konieczne to użyć siły, ale tylko tyle, o ile potrzeba np. do rozdzielania bijących się uczniów,
  - szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie).
4. Poinformowanie wychowawcy o zdarzeniu.
  5. Przeprowadzenie przez wychowawcę rozmowy z uczniem o zdarzeniu w obecności nauczyciela świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocenienie zdarzenia i wyciągnięcie wniosków).
  6. Poinformowanie przez wychowawcę rodziców / opiekunów prawnych ucznia o zdarzeniu.
  7. Zgłaszanie się powtarzających sytuacji do pedagoga, dyrektora.
  8. Natychmiastowe poinformowanie przez wychowawcę pedagoga i dyrektora o przypadku szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia).
  9. Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z dyrektorem sankcji dla ucznia w oparciu o Statut Szkoły.
  10. Przekazanie przez wychowawcę rodzicom pisemnej lub ustnej informacji na temat konsekwencji wyciągniętych wobec ucznia wynikających ze Statutu Szkoły.

Należy reagować na każdą sytuację, w której występuje agresja i przemoc (brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo tak się zachowywać).

Interwencja powinna być odnotowana w dokumentacji szkolnej z godnie z przyjętymi przez szkołę procedurami.

VIII. Ewaluacja

Podstawową formą ewaluacji jest ewaluacja wyniku, polegająca na dwukrotnym (na wejściu i wyjściu) zbadaniu przedstawicieli społeczności szkolnej w zakresie założonych celów programu.

1. Kryteria:

a) Kryterium zgodności:

- zgodność efektów programu z założonymi celami,
- zgodność celów programu z potrzebami adresatów programu, środowiska lokalnego itp.,
- zgodność wiedzy i umiejętności nabytych przez uczestników programu z zaplanowanymi w nim.

b) Kryterium efektywności: - zmniejszenie ilości niewłaściwych, ryzykownych zachowań u młodzieży.

3. Metody zbierania informacji:

a) Metody bezpośrednie: - obserwacja, analiza odpowiednich dokumentów szkolnych, analiza osiągnięć uczniów, wywiady, itp.

b) Metody pośrednie: - ankiety i kwestionariusze własnej konstrukcji utworzone na podstawie powszechnie przyjętych zasad diagnostycznych stosowanych w pedagogice i psychologii.

4. Opracowanie i prezentacja wyników badań.

Ewaluację przeprowadzać będzie Zespół zadaniowy ds. wychowania i profilaktyki. Z wynikami badań zapoznana będzie Rada Rodziców, Rada Pedagogiczna i Samorząd Uczniowski.

Modyfikacje

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny stanowi zwartą całość i jego pełna realizacja pozwoli na osiągnięcie celów, niemniej jednak dopuszczalne są możliwości wprowadzenia zamian i poprawek wynikających z aktualnych potrzeb zainteresowanych podmiotów.

Program opracowano pod kierunkiem

mgr Grażyny Cywińskiej - pedagoga szkolnego

Zespół autorski:

mgr Anna Koput-Zalewska - wicedyrektor, nauczyciel j. angielskiego

mgr Robert Sawecki - nauczyciel matematyki

mgr inż. Leszek Widz - nauczyciel przedmiotów zawodowych – informatycznych

mgr Monika Zacz - nauczyciel j. angielskiego

mgr Artur Nakonieczny - opiekun Samorządu Uczniowskiego